

Abdulkhalaq, 29 jaar, vluchteling uit Somalië.

De vlucht uit Somalië

Ik ben Abdulkhalaq. Ik ben al 5 jaar in België en woon in Gent met mijn ouders, 4 zussen en 2 broers.

Toen mijn ouders moesten vluchten voor de oorlog in Somalië zijn we in Saoedi-Arabië beland. Ik ben er geboren en getogen. Mijn vader werkte er als leraar Engels, mijn moeder was huisvrouw. Mijn zussen en ik volgden secundair onderwijs. We hadden een vrij normaal leven, we zagen onszelf echt als Saoedi-Arabiërs ook al werden we vaak geconfronteerd met racisme. Thuis spraken we onderling zelfs Arabisch en Somalisch.

Uitbuiting in Saoedi-Arabië

In Saoedi-Arabië bestaat het Kafala-systeem. In dit systeem krijgen gastarbeiders een “kafeel” (soort voogd) toegewezen, die verantwoordelijk is voor hen. De gastarbeiders zelf hebben echter nauwelijks rechten. Wij werden door onze “kafeel” uitgebuit. Hij eiste een steeds groter deel van het gezinsinkomen om onze identiteitskaarten, paspoorten, rijbewijzen en ziekteverzekering in orde te houden. Toen hij méér dan ons gezinsinkomen begon te eisen, werd de situatie onhoudbaar. We weigerden te betalen, maar dat bracht veel problemen mee.

In 2011 werd mijn vader ontslagen en mochten we niet langer in Saoedi-Arabië blijven. Terugkeren naar Somalië was geen optie, omdat daar nog steeds een oorlog aan de gang was. We besloten naar Syrië te trekken.

Oorlog in Syrië

We woonden nog maar een paar maanden in Damascus, toen de oorlog uitbrak. Op een vrijdag ging ik samen met mijn broer en vader naar het middagebed, toen in de buurt van de moskee enkele auto's ontploften. Er brak paniek uit en we vluchtten weg. Ik raakte in de chaos mijn broer en vader kwijt. Toen ik terugkeerde om hen te zoeken, vond ik enkel mijn broer terug.

Drie dagen na de aanslag was mijn vader nog steeds niet teruggekeerd. We hadden geen enkel nieuws over hem en vreesden dat hij door soldaten van Bashar Al-Assad gearresteerd of gedood was.

De situatie in Syrië was intussen zeer onveilig geworden en samen met enkele andere Somalische families besloten we naar Turkije te vluchten.

Overleven in Turkije

Het leven in Turkije was heel moeilijk. We konden er niet studeren en mijn broers, zussen en ik waren genoodzaakt in het zwart te gaan werken. We maakten rugzakken, tassen en schoenen voor verschillende bedrijven. Soms werkte ik als vrijwilliger om te tolken voor Somalische en Arabische vluchtelingen.

We hielden intussen contact met families in Damascus om nieuws te vragen over mijn vader, maar zonder resultaat. De onwetendheid en de angst over zijn lot wogen zeer zwaar op ons. Uiteindelijk bleven we bijna vier jaar in Turkije.

De vlucht naar Europa

In 2015 vluchtten veel mensen naar Europa. We hadden inmiddels genoeg geld verdiend om een deal te sluiten met smokkelaars om ons hele gezin naar Griekenland te brengen. We maakten de overtocht in een veel te kleine rubberboot, samen met een 50-tal mensen van verschillende nationaliteiten,

In Griekenland was de politie veel te streng voor de vluchtelingen en migranten. Ze kleinerden ons, deden racistische uitspraken en maakten zo onze vluchtreis nog moeilijker. Elk gezinslid droeg een rugzak met wat persoonlijke spullen. Ik droeg ook de rugzak van mijn jongere broer, die diabetes heeft. Er zat een voorraad insuline en spuitjes in. Ik sliep amper, altijd hield ik die rugzak in het oog. Het leven van mijn broer hing ervan af. Ik had de rol van mijn vader overgenomen en waakte over de veiligheid van mijn familie.

We moesten via Oost-Europese landen onze route voortzetten. Bij het opstappen in de bussen in Kroatië, werden we geteld: er mochten maximaal 30 mensen in één bus. Toen het onze beurt was stapten al mijn gezinsleden op. Ik kwam echter net na de 30ste en mocht er niet meer bij. De politieagent had er geen begrip voor dat mijn hele familie al op de bus zat en dat ik met hen wou samenblijven. “Niet mijn probleem”, zei hij en ik werd verplicht op de volgende bus te stappen.

De eerste bus bracht mijn familie naar Duitsland, ik zelf kwam terecht in Oostenrijk. Ik kwam er helemaal alleen aan, met slechts 20€ op zak. Ik overnachtte in een metrostation. ‘s Morgens

zag ik mannen die fysiek op mij leken en die inderdaad uit Somalië afkomstig bleken te zijn. Ze hebben me zeer gastvrij ontvangen en betaalden me een treinticket naar Frankfurt. Ik gokte erop dat mijn familie daar naartoe zou reizen, omdat een vriend van de familie er woonde. Gelukkig vond ik hen allemaal terug, de opluchting was groot! Ze hadden gevreesd dat mijn vingerafdrukken zouden genomen worden in Oostenrijk, waardoor ik niet meer had kunnen doorreizen.

In België

We kwamen uiteindelijk op een zaterdag in Brussel aan en brachten het weekend door in het Noordstation. We dienden onze asielaanvraag in bij DVZ en werden ondergebracht in het opvangcentrum. Intussen hadden we nog steeds geen nieuws van mijn vader. Het maakte ons allemaal verdrietig, maar ik moest sterk blijven om voor mijn familieleden te zorgen.

Tijdens het interview bij het CGVS moesten we ons verhaal doen, alle documenten voorleggen. Op een bepaald moment werd het me te veel en begon ik te huilen... ik had geen controle meer over mijn emoties.

We kregen een plaats in het opvangcentrum in Turnhout. Dit was een oud hotel, waar we een kamer deelden met 8 personen. De begeleiders waren vriendelijk, maar tussen de vluchtelingen waren er veel spanningen. Er leefden teveel culturen onder hetzelfde dak. Ik hielp er met tolken naar Somalisch, Arabisch, Engels en soms ook Turks.

We verbleven er zes maanden, tot onze maatschappelijk assistent een gepaste sociale woning voor ons vond in Antwerpen. We kregen hulp van een medewerkster van het CAW in Antwerpen, die mijn zussen liet testen op besnijdenis. Als we een negatief advies kregen, zouden we naar Somalië moeten terugkeren, waar mijn zussen zouden besneden worden. Ze waren nooit in Somalië geweest en waren dus niet besneden. Op die manier hadden we meer argumenten om niet teruggestuurd te worden. Ik ben die medewerkster van het CAW zeer dankbaar.

Een nieuw leven in Gent

Na meer dan één jaar kregen we eindelijk een positieve beslissing! Omdat we graag wilden studeren kozen we voor Gent als woonplaats.

Het leven ging door zonder mijn vader, maar emotioneel woog zijn verdwijning zwaar op ons. We vreesden dat hij overleden was. Ik kon me maar moeilijk concentreren. Dit blijft tot de dag van vandaag duren, het lijkt of ik er niet meer vanaf geraak. Ik nam de rol van mijn vader op voor ons gezin. Ik tolkte, behandelde de brieven en zorgde voor mijn jongste broer die diabetes en een mentale beperking heeft.

We kenden een zakenman die elke zomervakantie naar Somalië ging, naar het stadje waar onze familie oorspronkelijk vandaan kwam. Op ons verzoek heeft hij rondvraag gedaan naar mijn vader. Hij is erin geslaagd een spoor te vinden en uiteindelijk hebben we hem teruggevonden! Na een DNA-test en een hele procedure werden we in 2019 herenigd in België!

Sinds mei 2017 woon ik met mijn familie in Gent. Het allermoeilijkste was het vinden van een geschikte woning. We zochten 6 maand lang.

In het begin kreeg ik basishulp en informatie van het OCMW van Gent. Mijn ervaringen met dit OCMW en mijn assistent zijn heel positief. Een groot voordeel is wel dat ik vlot kon

communiceren in het Engels. Ik miste wel informatie over het onderwijssysteem in België. Het zou goed zijn mochten OCMW-assistenten meer tijd en kennis hebben om ook daarover te informeren.

In heb veel geleerd dankzij projecten zoals Samen Gentenaar, Mind-Spring, Duo For a Job, Conversatietafels, Taal Mondial, Extra Time,... Op die manier bouwde ik snel een netwerk uit in Gent. Als nieuwkomers snel hun weg vinden naar dit aanbod, zal het hen helpen vlugger de taal te leren en zich thuis te voelen in België.

Mijn kracht

Mijn geloof en de verantwoordelijkheid om te zorgen voor mijn gezinsleden gaven me de kracht om te blijven doorgaan. In Turkije kreeg ik een “sibha”, een gebedskrans van een oudere man. Ik neem die “sibha” vaak mee naar de moskee, het helpt me na te denken en te ontspannen.

Wat me ook kracht geeft is de vriendschap van enkele vrienden die me niet in de steek lieten. Ik heb veel Somalische en Arabische vrienden, maar ik vind het moeilijk om Belgische vrienden te maken. Iedereen lijkt het hier druk te hebben. Als er dan toch even tijd en ruimte is, gaan ze op reis.

Toekomst

In 2018 ben ik begonnen aan de studie maatschappelijk werk aan de Artevelde Hogeschool, maar moest deze stoppen om familiale redenen. Voor mijn vader is het heel moeilijk om zijn draai hier te vinden. Op zijn leeftijd is Nederlands leren heel moeilijk. Ons verleden liet ook zijn sporen na op de gezondheidstoestand van mijn ouders.

Nu werk ik via ART 60 als intercultureel medewerker bij het CAW Oost-Vlaanderen, in de Mind-Spring werking. Als Mind-Spring trainer probeer ik mijn lotgenoten te helpen in hun zoektocht naar hun plaats in onze samenleving. De feedback van de deelnemers geeft mij positieve energie. Ik wil graag ook in de toekomst in de sociale sector werken.

Daarnaast geef ik als vrijwilliger lessen Arabische taal en cultuur. Door de coronacrisis gaan die lessen nu online door. Mijn hobby is voetbal en ik zou graag in de toekomst in bijberoep professionele voetbalcoach willen worden.